

Kredse — lad mig nu bruge dette Ord — er Folk, som nyde til Overmaade; der er dem, som kunne beruse sig i Vin og maasse ogsaa stundom gjøre Skandale; men naar man stiller det saaledes, at det slette Exempel udgaar fra dem, gjør man Uret. Det Exempel, som udgaar til dem, der drikke Brændevin, kommer ikke fra de høiere Kredse; den Fordærvelse, som hidrører derfra, kommer andetsledes fra, den hidrører fra Bærishusene. Det, der derfor efter mit Skjøn væsentlig maa komme i Betragtning, det er Foranstaltninger, som sikre mod den Udelæggelse, som udgaar fra Bærishusene. Jeg havde ventet, at der i denne Samling vilde være gjort Skridt ved Justitsministeren og Indenrigsministeren angaaende Foranstaltninger mod Drukkenfab. Jeg havde et Slags Øste i forrige Samling om, at noget Saadant vilde ske; det er imidlertid ikke slet. Vanske vist har min ærede Nabo nu giuet os et Forslag, som maasse nok kan gøre noget Godt med sig, men meget langsomt, altfor langsomt. Der trænges til mere kraftige Midler end de, dette Lovforslag indeholder, og naar jeg har Betænkelse ved at stemme for Lovforslaget, er det i Hovedsagen den, at man, naar dette vedtages, vil staa sig til No og sige: Saa, nu have vi gjort Noget, thi der trænges til Andet og Mere. Jeg vil derfor ønske, at dette Spørgsmaal maatte blive optaget af de to ærede Ministre, som Sagen vedrører, saa at vi i en følgende Samling maatte se et videregaaende Forslag, som paa andre Omraader end det, der herpæres af det nu foreliggende Lovforslag, kunde raade Bod paa de Mangler og sørgelige Mangler, som ere tilstede.

Johannsen: Jeg skal først bemærke, at jeg slutter mig til de Udtalelser, der kom fra den ærede sidste Læser, idet jeg naturligvis fuldtud billiger, at et Forslag til Lov, gaaende i den Retning, helst burde komme fra Regjeringen. Jeg begjærede Ordet, navnlig for at sige et Par Ord til det ærede Medlem, som talte om Exemples Magt og det slette Exempel fra de mere Velstillede i Samfundet. Jeg vil dertil sige, at der er Ingen, som kan lade den Anden Noget høre. Man kan gaa oppe fra nedad og nede fra opad; hvilken Vej man end tager, er det lige slet paa dette Omraade; den Gne kan ikke lade den Anden Noget høre; man tør ikke paastaa, at det kommer derfra eller derfra. Jeg siger: Der er et sørgeligt Forhold tilstede paa dette Omraade i alle Samfundslag. Een Ting er vis: Saadan er det nu i Livet, at vi Alle i de forskjellige Stillinger altid se opad, og derfor er det undskyldeligt, at en Mand i mindre velstillede Raar, der ser op til Folk, som han paa Grund af disses Darnesse og hele Maade at være

paa finder, der er noget Tiltrækkende ved, efterligner Drikkeskikken, hvis den var bleven indført oppe fra. Men Drikkeskikken er kommen paa en Maade, som ikke bestemt kan paavises. Først stod Alkohol paa Apothekerens Hylde, og der vilde jeg overordentlig gjerne have den vist tilbage til. Men Et er vist: Exemples Magt er stærkt. Hvorledes gaar det os ikke som Yngre, hos Nogle med at nyde Spiritus, hos Andre med at nyde Tobak; de ville være Vogne. Det ligger saa nært for os i den yngre Alder, i 16—17 Aars Alderen; der er en overordentlig Trang hos os til at ville ligne vogne Folk. Derfor er det, som jeg jagde før, man ikke tør paastaa, at Drikkeskikken kommer fra oven. Et er vist, og det er, at hvis det blev en Modesag, en Skik, at de i de høiere Kredse, f. Ex. ved Høffet, ikke nyde Spiritus, men drat Vand eller tyndt O, tør jeg forsikre de Herrer, at man skulde pønt følge med i alle Samfundslag; forjaaviddt har jeg Tro til, at Exemplet smitter fra oven; men jeg skal tilføje, at jeg vil ikke udfaste en saadan Paastand — det var vel heller ikke det ærede Medlems Mening — at Drikkeskikken er udgaet fra oven. Ingen er, at det er en Modesag, som er bleven Bane, og Banen er den anden Natur. Drikkeskikken har nu medført sørgelige Resultater, vi huer Dag ere Vidne til; vi haabe at kunne finde Midler til at faae dem afværge.

Fernantzen: Jeg er enig i saare Meget af, hvad der blev fremsført af det ærede Medlem tilhøire for mig (N. Rasmussen), og da navnlig ogsaa dert, at det gjælder om Folkets moralske Opdragelse, der som vi overhovedet skulde have Magt med dette og ethvert andet Samfundsønde. Der er kun et Par Udtryk, som det ærede Medlem brugte, og som jeg ikke vil være istand til at dele med ham, men som jeg ogsaa er vis paa, at han ikke har ment saa haardt, som han her udtalte dem. Det ærede Medlem sagde nemlig, at man maatte komme til at foragte den, der var blevet drifselbig, og han sagde endvidere i sit sidste Foredrag, at han havde den, som var drifselbig. Dette er jeg imidlertid vis paa, at det ærede Medlem ikke gjør, thi Foragt og Had mod et Menneske — dertil kjender jeg det ærede Medlem for godt — tror jeg ikke, at hans Hjerte kan nære. Han har kun funnet ment det i den samme Forstand, som en af vore Digtere engang har udtalt det, nemlig: „Had Feil, men ei Personer“. Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem i, at det skulde være uden sin meget store Betydning, at der blev indført noget mere Kontrol med, til hvem Bærishushold blev betroet, og i det Hele noget mere Tilsyn med, hvorledes dette Bærishushold blev ført, thi jeg tror, at man fra